

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej

z dnia 24 marca 1922 r.

w przedmiocie przydzielenia do kategorii niebezpieczeństwa przedsiębiorstw, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia od wypadków w myśl postanowień ustaw z dnia 28 grudnia 1887 r. i z dnia 20 lipca 1894 r. w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 7 lipca 1921 r. oraz w przedmiocie ustanowienia klas niebezpieczeństwa dla poszczególnych kategorii niebezpieczeństwa na czas od 1 lipca 1921 r. do 31 grudnia 1924 r.

Na mocy § 14 ustawy z dn. 28 grudnia 1887 r. (austr. Dz. U. P. № 1 z r. 1888) o ubezpieczeniu robotników od wypadków, po wysłuchaniu opinii zakładu ubezpieczenia, zarządza się co następuje:

§ 1. Poszczególne przedsiębiorstwa, gospodarstwa rolne i leśne, tudzież zakłady, podlegające obowiązkowi ubezpieczenia od wypadków na mocy ustaw: z dnia 28 grudnia 1887 r. (austr. Dz. U. P. № 1 z r. 1888) i z dnia 20 lipca 1894 r. (austr. Dz. U. P.

№ 163) w brzmieniu ustalonym ustawą z dn. 7 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. № 65, poz. 413) mają być zaliczone do kategorii niebezpieczeństwa według dołączonego schematu (załącznik 2).

Kategorie niebezpieczeństw, oznaczone w załączniku 2, odnoszą się do przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych i leśnych oraz zakładów o składzie normalnym i uwzględniają zakłady pomocnicze, stanowiące część składową danego przedsiębiorstwa, gospodarstwa lub zakładu.

Za części składowe przedsiębiorstwa, o ile w załączniku 2 nie określono inaczej, należy uważać w szczególności: kierownictwo i nadzór nad przedsiębiorstwem, roboty manipulacyjne, roboty w magazynach i ładowniach, czynności, przedsiębrane we własnym zarządzie, dotyczące oświetlenia, opału i czyszczenia pracowni, takie same czynności, połączone ze stałą konserwacją budynków i urządzeń warsztatowych, transport za pomocą własnych środków przewozowych i t. p., z tem zastrzeżeniem, że czynności te służą wyłącznie celom przedsiębiorstwa i nie przekraczają zwykłych rozmiarów.

Za części składowe gospodarstwa rolnego uważać należy wykonywane w normalnym zakresie: uprawę roli, ogrodów, meljoracje, zbiory i przetwórstwo produktów, obsługę inwentarza żywego, pasieki, ob-

slugę kuchenną, naprawę narzędzi, konserwację budynków, dozór, kierownictwo i t. p., w gospodarstwie zaś leśnym: — dozór leśny, obsługę kultur, naprawę dróg, ścinanie, zwózkę i obróbkę drzewa bez użycia maszyn.

Gorzelnie, młyny i tartaki, cegielnie, łomy i inne zakłady fabryczne, zaliczone być mają do właściwej kategorii niebezpieczeństwa oddzielnie od gospodarstwa rolnego lub leśnego, w skład którego wchodzi, chociażby służyły nawet również i dla celów swego gospodarstwa.

§ 2. Za przedsiębiorstwa, używające motorów, uważa się te przedsiębiorstwa, w których są używane motory, poruszane siłą wiatru, wody, pary, gazu do oświetlania, powietrza gorącego, elektryczności i t. d. lub zwierząt. Narówni z przedsiębiorstwami używającymi motorów uważać należy w myśl niniejszego rozporządzenia także takie przedsiębiorstwa, w których są używane kotły zamknięte lub przyrządy parowe (gotowniki drzewa, szmat, suszarnie parowe i t. d.).

Przedsiębiorstwa, w których zakres użycia maszyn, poruszanych motorami, względnie kotłów i przyrządów parowych albo też siła użytego motoru są tak nieznaczące, że niebezpieczeństwo wypadku nie jest większe, niż przy zwykłej pracy ręcznej, należy zaliczyć do kategorii niebezpieczeństwa, przepisanych dla przedsiębiorstw, nieużywających motorów.

Tak samo zaliczone być mają przedsiębiorstwa, w których przedsiębiorca sam obsługuje maszyny i motor, o ile to wyklucza możliwość wypadku przy maszynie dla innych osób, zatrudnionych w tem przedsiębiorstwie.

§ 3. Jeżeli dane przedsiębiorstwo, złożone z kilku części, różniących się wyraźnie między sobą, nie może być zaliczone jako całość do kategorii niebezpieczeństwa z powodu braku odpowiedniego tytułu w załączniku 2, każdą jego część składową należy zaliczyć do kategorii niebezpieczeństwa oddzielnie, o ile dla każdej z tych części prowadzone są odrębne listy płatnicze.

§ 4. Jeżeli nie zachodzą warunki oddzielnego zaliczenia poszczególnych części złożonego przedsiębiorstwa, wyliczone w poprzednim paragrafie, należy przedsiębiorstwo to zaliczać jako przedsiębiorstwo mieszane według przepisów § 7 niniejszego rozporządzenia.

Postanowienie powyższe odnosi się także do tych przedsiębiorstw, których urządzeń nie można uważać za urządzenia normalne, wymagane celem przydzielenia ich do odpowiedniej kategorii niebezpieczeństwa z tego powodu, że obejmują one pewne zakłady pomocnicze lub przedsiębiorstwa uboczne, nieuwzględnione w odnośnym tytule; jakoteż i w tych wypadkach, jeżeli normalnego urządzenia nie można uwzględnić w myśl § 6 przez odpowiedni wybór klasy niebezpieczeństwa w granicach tej kategorii niebezpieczeństwa, do której zakład główny należy.

§ 5. Przedsiębiorstwa, dla zaliczenia których do kategorii niebezpieczeństwa brak odpowiedniego tytułu w załączniku 2, lub do których przepisy § 1—4 niniejszego rozporządzenia nie mogą być zastosowane,

zaliczyć należy do tej kategorii niebezpieczeństwa, która im najbardziej odpowiada ze względu na ich rodzaj oraz możliwość wypadków.

§ 6. Po ustaleniu kategorii niebezpieczeństwa odpowiadającej przedsiębiorstwu, zalicza się je do odpowiedniej klasy niebezpieczeństwa tej kategorii na podstawie schematu załącznika 1. Przedsiębiorstwo w zasadzie zalicza się do klasy średniej w danej kategorii niebezpieczeństwa. W razach, gdy w poszczególnych wypadkach zachodzi zwiększone lub zmniejszone, w stosunku do zwykłego niebezpieczeństwo wypadków, przedsiębiorstwo należy zaliczyć do niższej względnie do wyższej od średniej klasy w danej kategorii niebezpieczeństwa.

Zaliczenie do niższej względnie do wyższej klasy niebezpieczeństwa powinno mieć miejsce w każdym razie w wypadkach, gdy dane przedsiębiorstwo posiada cechy, odpowiadające znamionom zwiększonego lub zmniejszonego w stosunku do normalnego niebezpieczeństwa, wyszczególnionym przy poszczególnych tytułach załącznika 2.

Niezależnie od tego, za okoliczność zmniejszającą niebezpieczeństwo należy uważać wprowadzanie maszyn w ruch za pomocą elektryczności, o ile niema transmisji (pedni) mechanicznej, albo o ile transmisje takie są w ograniczonej ilości.

Przedsiębiorstwa, które ze względu na postanowienia ust. 2-go § 2 nin. rozporządzenia uważane są za przedsiębiorstwa, nieużywające motorów w razach, gdy zachodzi zwiększenie niebezpieczeństwa ze względu na ruch motoryczny, należy zaliczyć do wyższej klasy odpowiedniej kategorii niebezpieczeństwa.

Przy ustalaniu klas niebezpieczeństwa należy uwzględnić również stan budynków i urządzeń przedsiębiorstwa, urządzenia ochronne oraz prowadzenie przedsiębiorstwa pod względem technicznym, przy czem należy także uwzględnić uzdolnienie robotników do powierzonych im czynności, jakoteż nadzór ruchu, o ile z tych okoliczności można wnioskować o stałym niebezpieczeństwie wypadków, połączonym z ruchem przedsiębiorstwa.

Przy oznaczaniu klasy niebezpieczeństwa należy uwzględnić rodzaj i liczbę wypadków, zaszytych w przedsiębiorstwie oraz obciążenia zakładu ubezpieczenia temi wypadkami spowodowane, o ile można stąd wnioskować, o odmiennym od zwykłego niebezpieczeństwie wypadków.

Jeżeli w danym przedsiębiorstwie zachodzą okoliczności mogące wpłynąć zarówno na zmniejszenie jak i na zwiększenie niebezpieczeństwa, okoliczności te należy rozważyć, przeciwstawiając je sobie wzajemnie.

§ 7. Dla przedsiębiorstw mieszanych (§ 4), oznacza się naprzód w myśl przepisów § 1—6 niniejszego rozporządzenia kategorię i klasę niebezpieczeństwa dla poszczególnych części przedsiębiorstw, a uzyskane cyfry klasy niebezpieczeństwa mnoży się przez przeciętne sumy zarobków rocznych robotników zatrudnionych w odnośnych częściach przedsiębiorstwa, i dzieli się sumę tych iloczynów przez ogólną sumę zarobków rocznych.

Liczba tym sposobem otrzymana stanowi klasę niebezpieczeństwa dla danego przedsiębiorstwa.

Jeżeli nie można ustalić z dostateczną dokładnością sum zarobków rocznych, robotników zatrudnionych w poszczególnych częściach przedsiębiorstwa, należy zamiast tych sum przyjąć liczbę robotników, jeżeli zaś zachodzą istotne różnice w przeciętnym czasie pracy robotników zatrudnionych w poszczególnych częściach przedsiębiorstwa, wówczas należy przyjąć odpowiednio liczby robotników normalnych, t. j. liczby robotników, sprowadzone do 300-dniowego czasu pracy.

Z powyższego rachunku należy wyłączyć robotników i urzędników, względnie przypadające na nich sumy zarobków, o ile nie należą oni wyłącznie do pewnej części przedsiębiorstwa.

§ 8. Jeżeli w przedsiębiorstwie, złożonym z kilku części, (§§ 3 i 4 nin. rozporządzenia), niebezpieczeństwo połączone z jedną jego częścią zagraża równocześnie robotnikom, zatrudnionym w innym dziale tego przedsiębiorstwa, wówczas należy przyjąć dla tego działu odpowiednio wyższą klasę niebezpieczeństwa.

§ 9. Przy zaliczaniu przedsiębiorstw do kategorii i klas niebezpieczeństwa, należy postępować o ile możliwości w porozumieniu z inspektorami pracy w przedsiębiorstwach, podlegających nadzorowi władz górniczych w porozumieniu z temi władzami, zwłaszcza zaś wtedy, gdy zakład ubezpieczenia przyjmuje zwiększenie niebezpieczeństwa albo podaje w wątpliwość słuszność twierdzenia przedsiębiorcy o mniejszym niebezpieczeństwie.

Co do przedsiębiorstw grupy VIId (załącznik 2) zasięgnąć należy w miarę potrzeby informacji u odpowiedniej nadzorczej władzy monopolu prochowego.

§ 10. Przedsiębiorcy są obowiązani udzielać zakładowi ubezpieczenia od wypadków na jego żądanie wyjaśnień o rodzaju i urządzeniu przedsiębiorstwa, potrzebnych do zaliczenia przedsiębiorstw do kategorii i klasy niebezpieczeństwa.

§ 11. O ile przedsiębiorstwa, względnie gospodarstwa rolne i leśne, podlegające obowiązkowi ubezpieczenia od wypadków na mocy przepisów art. 4 ustawy z dn. 7 lipca 1921 r. w przedmiocie zmian niektórych postanowień ustaw austriackich o ubezpieczeniu robotników od wypadków, obowiązujących na terytorjum b. zaboru austriackiego oraz o rozciągnięciu obowiązujących tam ustaw o ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków na terytorjum, przyłączone do Polski, a należące poprzednio do Królestwa Węgierskiego (Dz. U. R. P. № 65, poz. 413) nie są jeszcze zaliczone w całości do ka-

tegorji i klas niebezpieczeństwa, oznaczonych w załączniku 2, zakład ubezpieczenia ma wydać posiadaczom tych przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych i leśnych co do każdego przedsiębiorstwa orzeczenie, zaliczające je do kategorii i klasy niebezpieczeństwa w myśl niniejszego rozporządzenia.

§ 12. W orzeczeniu tem podać należy dokładnie odnośny tytuł podziału na kategorie niebezpieczeństwa, który stanowił podstawę przy zaliczeniu poszczególnego przedsiębiorstwa do danej kategorii niebezpieczeństwa.

Dla przedsiębiorstw mieszanych, których kategoria i klasa niebezpieczeństwa została ustalona w sposób przepisany w § 7 niniejszego rozporządzenia, należy nadto podać obliczenie przewidziane tym paragrafem.

W razie zaliczenia przedsiębiorstwa do wyższej klasy niebezpieczeństwa, należy podać w orzeczeniu powody, które na takie zaliczenie wpłynęły.

§ 13. Przed rozstrzygnięciem w ostatniej instancji rekursów w sprawach zaliczenia przedsiębiorstw, Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej może zasięgnąć na uzasadnione żądanie strony, opinii rzeczoznawców z grona przedsiębiorców i robotników.

§ 14. Przedsiębiorcy, których przedsiębiorstwa zaliczone są już przez zakład ubezpieczenia od wypadków na podstawie przepisów, obowiązujących przed wydaniem niniejszego rozporządzenia, mają prawo w terminie 2 miesięcy, licząc od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia, żądać od zakładu ubezpieczenia od wypadków poddania rewizji dotychczasowego zaliczenia przedsiębiorstwa i wydania właściwego orzeczenia z ważnością od dnia 1 lipca 1921 r.

Żądanie rewizji zaliczenia, wniesione po upływie powyżej przepisane go dwumiesięcznego terminu, pozostanie bez skutku, za wyjątkiem wypadków, przewidzianych w § 19 ustawy z 28 grudnia 1887 r. (aust. Dz. U. P. № 1 z r. 1888).

§ 15. Przepis § 14 nie odnosi się do przedsiębiorstw, mających swą siedzibę na Śląsku Cieszyńskim. Zakład ubezpieczenia od wypadków wyda dla tych przedsiębiorstw ponowne orzeczenia w myśl rozporządzenia niniejszego.

§ 16. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Pracy i Opieki Społecznej:

L. Darowski

Załącznik 1 do poz. 311.

**Schemat kategorii niebezpieczeństwa z oznaczeniem klas niebezpieczeństwa
należących do poszczególnych kategorii.**

Kategoria A	obejmuje klasę	1	do	3	włącznie, klasa średnia	2
" B	" "	3	"	5	" "	4
" I	" "	4	"	8	" "	6
" II	" "	7	"	11	" "	9
" III	" "	10	"	14	" "	12
" IV	" "	13	"	19	" "	16
" V	" "	16	"	24	" "	20
" VI	" "	20	"	30	" "	25
" VII	" "	25	"	37	" "	31
" VIII	" "	31	"	47	" "	39
" IX	" "	39	"	57	" "	48
" X	" "	48	"	70	" "	59
" XI	" "	59	"	87	" "	73
" XII	" "	73	"	100	" "	87

Załącznik 2 do poz. 311.

**Systematyczny podział przedsiębiorstw, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia
według tytułów i kategorii niebezpieczeństwa.**

TYTUŁ	N A Z W A P R Z E D S I Ę B I O R S T W A	Kategoria niebezpiec. cestralne
	GRUPA I.	
	Gospodarstwa rolne i leśne, młyny zboża.	
	a) Gospodarstwa rolne i leśne.	
1	Gospodarstwa rolne bez utrzymywania koni i bez używania maszyn, poruszanych siłą elementarną lub siłą zwierząt	II
2	Znamię większego niebezpieczeństwa: Używanie młocarń lub siczkarń ręcznych. Gospodarstwa rolne, utrzymujące konie, a nieużywające maszyn poruszanych siłą elementarną	III
3	Znamię mniejszego niebezpieczeństwa: Nieużywanie maszyn, poruszanych siłą zwierząt.	IV
4	Wszelkie inne gospodarstwa rolne	IV
5	Przedsiębiorstwa wypożyczania maszyn rolniczych	XII
6	Gospodarstwa leśne z ograniczeniem ścinania i transportu drzewa wyłącznie dla potrzeb posiadacza gospodarstwa leśnego, oraz personelu tego gospodarstwa i związaneego z niem ewentualnie gospodarstwa rolnego	IV
	Inne gospodarstwa leśne ze ścinaniem, transportem i składami drzewa	X
	b) Młyny zboża.	
7 (8) ¹⁾	Zakłady czyszczenia zboża	VI
8 (9)	Młyny (mąki, kaszy, krup)	VII
	Znamię mniejszego niebezpieczeństwa: Automatyczne urządzenie.	
	Znamię większego niebezpieczeństwa: Prymitywne urządzenie.	

¹⁾ Cyfry, ujęte w nawias, oznaczają tytuł, pod którym dany rodzaj przedsiębiorstw umieszczony był w załączniku 2 rozporządzenia z dnia 6 lipca 1914 (L. 143 austr. Dz. u. p.). Inne tytuły zostały obecnie bądź nowowprowadzone, bądź uległy tak istotnej zmianie, że nie mają analogicznego tytułu w powołanem rozporządzeniu.

TYTUŁ	N A Z W A P R Z E D S I Ę B I O R S T W A	Kategoria niebezpie- czeństwa
9 (11)	Zakłady łuszczenia ryżu, grochu i t. p. (jako samoistne przedsiębiorstwo)	IX
10 (12)	Wiatraki	VIII
11 (13)	Pływaki	IX
GRUPA II.		
Transport i składy.		
a) Koleje żelazne.		
12 (14)	Koleje żelazne, łącznie z zakładami pomocniczymi	IX
13 (14a)	Koleje dojazdowe i fabryczne, pędzone motorami Tramwaje i koleje drogowe (ruch osobowy):	VIII
14 (15)	Parowe	VIII
15 (16)	Elektryczne	VI
16 (17)	Posługujące się siłą pociągową zwierząt	VI
17 (18)	Kolejki nie posługujące się ani siłą żywiolową ani siłą pociągową zwierząt	X
18 (19)	Kolejki linowe	X
b) Inne przedsiębiorstwa przewozu lądem.		
19 (20)	Przedsiębiorstwa poczty wozowej (siła zwierząt)	VI
20	Poczty samochodowe	VI
21 (21)	Przedsiębiorstwa pogrzebowe	IV
22 (22)	Przedsiębiorstwa powozów najemnych (fiakry, jednokonki i t. p.)	VI
23 (22a)	Przedsiębiorstwa powozów najemnych (samochody)	VI
24 (23)	Przedsiębiorstwa omnibusów	VII
25 (23a)	Przedsiębiorstwa omnibusów (samochody)	VII
26 (24)	Wozy ciężkie (z budulcem, węglem, drzewem, meblami, pełnymi pakami, bydłem i t. p.)	XII
27 (24a)	Wozy ciężkie (samochody)	XII
28 (25)	Wozy lekkie (lekkie wozy towarowe na resorach, kary, biedy i t. p.)	VIII
29 (25a)	Wozy lekkie (samochody)	VIII
30 (26)	Transport ciężarów bez używania zwierząt pociągowych (tragarze, zakłady posługaczy itd.)	III
31 (27)	Przedsiębiorstwa spedycyjne (także ładowanie towarów)	X
32 (27a)	Przedsiębiorstwa spedycyjne (samochody)	X
	Znamiona mniejszego niebezpieczeństwa dla tytułu 31 i 32: Większy zakres robót magazynowych.	
c) Przedsiębiorstwa przewozu wodą.		
33 (28)	Przedsiębiorstwa żeglugi parowej: na rzekach	VIII
34 (29)	Przedsiębiorstwa żeglugi parowej: na jeziorach	VI
35 (30)	Promy zwykłe i promy wodzone, przewozy na rzekach, holowanie statków, zakłady, przeprawy pociągów	VI
36	Przedsiębiorstwa spławiania drzewa, także w połączeniu ze składami drzewa	IX
37 (33)	Zakłady najmu łodzi wiosłowych i żaglowych	IV
38 (34)	Żegluga na rzekach, kanałach i jeziorach (bez motorów) do przewozu osób i ciężarów	VIII
39 (35)	Przedsiębiorstwa ładowania i wyładowania okrętów	XII
d) Przedsiębiorstwa składów towarowych (z dowozem i odwozem).		
40	Przedsiębiorstwa domów składowych i przedsiębiorstwa składów towarowych, używające motorów	VII
41	Te same przedsiębiorstwa nieużywające motorów	IV
42 (37)	Składy i drobna sprzedaż nafty i benzyny	VI
43 (37a)	Składy towarów włókienniczych, konfekcyjnych, kolonialnych i t. p., połączone z handlem drobnym	I
	Dla tytułów 40, 41 i 43: Znamie mniejszego niebezpieczeństwa: Obchodzenie się bez zaprzęgów. Znamie większego niebezpieczeństwa: Magazynowanie także ciał łatwo zapalnych, ciał eksplodujących, celulozoidów i towarów celulozoidowych.	

TYTUŁ	N A Z W A P R Z E D S I Ę B I O R S T W A	Kategoria niebezpie- czeństwa
44 (37b)	Składy dźwigarów i ciężkiego żelaza	X
45	Składy i handel gotowych mebli	II
46 (38)	Składy drzewa	IX
	Znamię mniejszego niebezpieczeństwa: Obchodzenie się bez zaprzęgów i mały rozmiar przedsiębiorstwa.	
	Znamię większego niebezpieczeństwa: Maszynowe rozdrabnianie drzewa.	
47 (39)	Składy węgla i koksu	VIII
	Znamię mniejszego niebezpieczeństwa: Obchodzenie się bez zaprzęgów i mały rozmiar przedsiębiorstwa.	
	e) Samochody osobowe.	
48 (39a)	Przy sile motoru do 8 HP włącznie	VIII
49 (39b)	" " " " ponad 8 do 40 HP włącznie	IX
50 (39c)	" " " " 40 HP.	X
	f) Przedsiębiorstwa przewozu powietrzem.	
51	Samoloty dla przewozu osób i rzeczy	XII
	GRUPA III.	
	Kopalnie i huty oraz ich zakłady uboczne.	
	a) Kopalnie.	
52	Kopalnie węgla kamiennego	VIII
53	" " brunatnego	V
54	" rudy żelaznej o robotach naziemnych	VI
55	" rudy żelaznej o robotach podziemnych	VII
56	" innych rud.	V
	Znamię większego niebezpieczeństwa: Odbudowa sztolniami i szymbami.	
57	Kopalnie oleju ziemnego	VI
58	" wosku ziemnego	VI
59	" i warzelnie soli	IV
60	" asfaltu	VII
	Znamiona większego lub mniejszego niebezpieczeństwa dla grupy III a: większe lub mniejsze narażenie na niebezpieczeństwa z powodu spadania kamieni, węgla, z powodu pyłu węglowego, pożaru kopalni, zasypania ruchomym piaskiem i zalania wodą.	
	b) Huty.	
61 (40)	Koksownie	VII
62 (47)	Piece wysokie	IX
63	Prażenie rudy żelaznej	V
	Huty żelaza i stali:	
64 (41)	Pudłownie i fryszownie	VII
65 (42)	Huty stali Bessemera, Thomasa, Martina i stali elektrycznej	X
66 (43a)	Lejarnie stali wraz z apreturą	XI
67	Huty metalu (ołów, miedź, rtęć, srebro, cynk i mosiądz), także walcownie i młotownie.	V
68 (48)	Walcownie żelaza wymiarowego i drutu	IX
69	Walcownie żelaza sztabowego	IX
70 (50)	Walcownie cienkiej blachy	VI
71 (51)	Walcownie grubej blachy	X
72 (51a)	Walcownie rur	VII
73	Walcownie cynku i cynkowanie żelaznej blachy	IV
74 (46)	Młotownie i prasownie dla wyrobu wielkich przedmiotów kutych.	X
75 (53a)	Wspólne czynności własnego zarządu (roboty placowe, magazynowe, zaprzęgi, koleje fabryczne, warsztaty reperac. i t. p.), w większych przedsiębiorstwach hutniczych, zaliczonych według przepisu § 3.	VI

TYTUŁ	N A Z W A P R Z E D S I Ę B I O R S T W A	Kategoria niebezpieczeństwa
GRUPA IV.		
Kamienie i ziemię.		
a) Kamieniołomy.		
76 (55)	Łomy i dobowanie kamieni z obrabianiem wydobytego materiału na kamienie brukowe i wyroby kamieniarskie przy nieznacznym tylko użyciu odpadków na kamień budowlany i żwir ręcznie tłuczony	X
Znamię większego niebezpieczeństwa: Obrabianie materiału na niebezpiecznych miejscach. Znamię mniejszego niebezpieczeństwa: Dobywanie materiału z głązów narzutowych.		
77 (56)	Łomy łupku	XII
78 (56a)	Łomy łupku, połączone z przerabianiem zyskanego materiału	XI
79 (54)	Łomy marglu cementowego	X
80 (54a)	Kopalnie łojku	VIII
81 (57)	Żwirowiska (także wraz z tłuczeniem żwiru)	XII
Znamię mniejszego niebezpieczeństwa: Maszynowe tłuczenie żwiru.		
Tłuczenie żwiru:		
82 (58)	w przedsiębiorstwie, używającym maszyn	VIII
83 (59)	w przedsiębiorstwie ręcznym	XII
84 (60)	Inne kamieniołomy (piaskowiec, granit, dolomit, marmur i t. p.)	XII
85 (60a)	Wapniarki (łom wraz z wypalaniem)	X
Znamię mniejszego niebezpieczeństwa: Piece kręowe i komorowe.		
86 (61)	Wydobywanie i rozdrabnianie głązów narzutowych	XI
W przedsiębiorstwach grupy IV a, uważa się:		
za znamię mniejszego niebezpieczeństwa: Dobre warunki odkrywki, o ile niebezpieczeństwo zasypania jest ograniczone do najmniejszych rozmiarów, użycie bezpiecznych materji wybuchowych (rozporządzenie ministerjalne z dn. 19 maja 1899 Dz. u. p. № 96); w łomach pod ziemią: Całkiem odpowiednie kierownictwo fachowe przy istnieniu wszelkich potrzebnych urządzeń ochronnych i z wyłączeniem używania materiałów wybuchowych;		
za znamię większego niebezpieczeństwa: Luźne uwarstwienie kamieni, skłonne do osypywania się (trudne warunki odbudowy, zwieszające się ściany skał); używanie materiałów rozsadzających, o ile przedsiębiorstwo nie pozostaje pod zupełnie odpowiednim kierownictwem fachowem.		
b) Kopaniny.		
87 (62)	Kopanie piasku, krzemienia i żwiru	XII
88	Zbieranie piasku i żwiru bez zagłębiania się w teren poniżej jednego metra	V
89	Zbieranie piasku i żwiru bez zagłębiania się w teren poniżej jednego metra przy użyciu kolejek	VI
Inne kopaniny:		
90 (63)	na powierzchni	IX
91 (63a)	sztolniami i szybami	XI
Znamię mniejszego niebezpieczeństwa dla tytułów 90 i 91: Odkrywka materiału pod naturalnym kątem stoczystości (zesypu); przewaga robót około przesiania i sortowania materiału.		
Znamię większego niebezpieczeństwa dla tytułów 90 i 91: Trudne warunki odbudowy; ściany skłonne do osuwania się lub podkopywane.		
Dobywanie torfu:		
92 (64)	Przedsiębiorstwa o ruchu motorowym	IV
93 (64a)	" o ruchu ręcznym	II
c) Obrabianie i przerabianie kamieni.		
94 (66)	Wyrób cementu (z wyłączeniem wyrobu beczek i drewnianego opakowania wogóle)	VII
Znamię mniejszego niebezpieczeństwa: Używanie pieców rotacyjnych.		
95 (67)	Wyrób towarów cementowych i sztucznego kamienia	IV
Znamię mniejszego niebezpieczeństwa: Nieużywanie motorów.		

TYTUŁ	N A Z W A P R Z E D S I Ę B I O R S T W A	Kategoria niebezpieczeństwa
96 (68)	Szlifiernie kamieni szlachetnych	III
97 (69)	Wypalanie i mielenie gipsu Wapielnie, także wypalanie szamoty z wyłączeniem robót przy wydobywaniu kamieni:	V
98 (72)	o piecach pierścieniowych lub komorowych	V
99 (73)	inne wapielnie	VII
100 (75)	Młyny kwarcu, feldszpatu, soli, siarki, piasku, kamionki i t. p. Obrabianie łupku (z wyłączeniem oprawy drzewnej):	VI
101 (76)	przedsiębiorstwa, używające motorów	IV
102 (77)	przedsiębiorstwa nie używające motorów.	II
103 (77a)	Wyrób łupku sztucznego (asbestowy, eternit i t. p.)	VI
104	Zakłady kamieniarskie (zatrudniające robotników wyłącznie w warsztatach) Znamie mniejszego niebezpieczeństwa: Znaczny rozmiar wyrobów ornamentacyjnych i figuralnych. Znamie większego niebezpieczeństwa: Wyrób kamieni młyńskich i szlifierskich; używanie motorów.	V
105	Zakłady kamieniarskie, zatrudniające robotników w warsztatach i poza warsztatem (na budowlach) d) Wyroby z glinek.	VII
106	Wyrób towarów szamotowych i tygli ogniotrwałych	IV
107 (81)	Piawłarnie kaolinu (glinki porcelanowej) i innych glinek i ziem farbiarskich z rozdrabianiem.	V
108 (82)	Wyrób kitu Znamie mniejszego niebezpieczeństwa: Nieużywanie motorów.	III
109 (83)	Wyrób kred Znamie większego niebezpieczeństwa: Używanie motorów.	II
110 (84)	Wypalanie magnezytu	V
111 (85)	Wyrób towarów majolikowych	I
112 (86)	Fabryki porcelany Znamie mniejszego niebezpieczeństwa przy tytułach 111 i 112: Większy rozmiar robót malarskich.	I
113 (87)	Wyrób szmirglu	III
114 (88)	Fabryki towarów syderolitowych i terakotowych	B
115 (89)	Fabryki naczyń fajansowych i kamionkowych Znamie mniejszego niebezpieczeństwa przy tytułach 114 i 115: Większy rozmiar robót malarskich.	I
116 (90)	Wyrób pieców kaflowych Wyrób towarów glinianych:	II
117 (91)	Przedsiębiorstwa używające maszyn	III
118 (92)	nie używające maszyn	B
119 (93)	Wyrób miazgi i mialu torfowego We wszystkich poprzedzających tytułach Grupy IV c i d dobowanie materiału surowego jest wyłączone. Cegielnie (wypalanie cegieł łącznie z wydobywaniem gliny):	VI
120 (94)	Cegielnie maszynowe Cegielnie maszynowe, w których oprócz cegieł maszynowych wyrabia się także ręcznie cegły co najmniej w takiej samej ilości zaliczać należy jako przedsiębiorstwa mieszane. Jako cyfrową podstawę rachunku, o którym mowa w § 7 należy przyjąć przytem ilości cegieł, wyrobionych maszynowo względnie ręcznie.	VII
121 (95)	Ręczny wyrób cegieł Znamie mniejszego, względnie większego niebezpieczeństwa dla tytułów 120 i 121: jak dla tytułów 90 i 91. Znamie większego niebezpieczeństwa dla tytułu 121: Wydobywanie lub przygotowywanie materiału przy pomocy maszyn motorowych.	IV
122 (95a)	Wyrób cegieł żużlowych z bezpośredniem użyciem żużli wysokich pieców	VI
123 (95b)	Wyrób cegieł z piasku wapiennego łącznie z dobowaniem piasku	VII
124 (95d)	Wyrób masy ciepło-chronnej oraz przetworów z kamieni korkowych łącznie z montowaniem	VI

TYTUŁ	NAZWA PRZEDSIĘBIORSTWA	Kategoria niebezpieczeństwa
e) Szkło.		
125 (96)	Wyrób szkła z wyłączeniem szkła taflowego i zwierciadłowego Znamie mniejszego niebezpieczeństwa: Wyrób szkła prasowanego, używanie automatycznych i na pół automatycznych maszyn do decia oraz maszyn do prasowania i decia.	III
126 (97)	Rafinerja szkła a mianowicie: Malowanie na szkło, wyżeranie i wytłaczanie	B
127 (98)	Wyrób i obrabianie paciorków i guzików szklanych	B
128	Szlifierne szkła Znamie mniejszego niebezpieczeństwa: Używanie maszyn szlifierskich automatycznych lub na-wpół automatycznych.	III
129 (101)	Wyrób zwierciadeł Znamie większego niebezpieczeństwa: Wyrób zwierciadeł lanych	V
130 (102)	Wyrób szkła taflowego i zwierciadłowego Znamie większego niebezpieczeństwa: Wyrób szkła lanego. Znamie mniejszego niebezpieczeństwa: Wyrób detego szkła zwierciadłowego. Znamiona mniejszego niebezpieczeństwa dla wszystkich przedsiębiorstw Grupy IVe: Mechaniczne urządzenia dla ochładzania powietrza w pracowniach i przy piecach; używanie automatycznych przyrządów transportowych.	VII
GRUPA V.		
Obrabianie metali.		
a) Obrabianie metali szlachetnych.		
Wyrób towarów złotych:		
131 (103)	Przedsiębiorstwa, używające motorów	I
132 (104)	Przedsiębiorstwa, nie używające motorów	B
Wyrób towarów srebrnych:		
133 (105)	Przedsiębiorstwa, używające motorów	III
134 (106)	Przedsiębiorstwa, nie używające motorów	B
135 (107)	Wyzyskiwanie złota i srebra z odpadków oraz zakłady oddzielania złota i srebra od innych metali	IV
136 (108)	Wyrób towarów lyońskich	II
b) Żelazo i stal.		
137	Wyrób plecionek kabli i lin drucianych	V
138 (112)	Drutarnie (wyrób drutu na zimno)	IV
139 (113)	Wyrób towarów z blachy żelaznej i towarów blacharskich: przedsiębiorstwa używające motoru, także wraz z robotami na budowlach	VII
140 (114)	Te same przedsiębiorstwa, nieużywające motorów z wyłączeniem robót na budowlach. Znamie mniejszego względnie większego niebezpieczeństwa dla tytułów 139 i 140: Mniejsze lub szersze zastosowanie pras, wykrawarek, wybijarek i t. p. Wyrób wykrawarek, wybijarek, towarów żelaznych i stalowych (przedsiębiorstwa wyrobu towarów żelaznych i stalowych pod innymi tytułami niewymienionych):	II
141	Przedsiębiorstwa używające motorów	VI
142	Przedsiębiorstwa nie używające motorów Znamie mniejszego niebezpieczeństwa dla tytułów 141 i 142: Mniejsze względnie szersze zastosowanie pras, wykrawarek, wybijarek i t. p. wyrób towarów drobiazgowych.	V
143	Szlifierne żelaza stali i innych metali (polerowanie) Znamie mniejszego niebezpieczeństwa: Przeważnie szlifowanie i innych metali. Znamie większego niebezpieczeństwa: Używanie wielkich kamieni szybko wirujących.	IV
144 (122)	Fabryki naczyń emaljowanych (wyrób naczyń surowych i emaljowanie) Znamie mniejszego niebezpieczeństwa: Wyrób naczyń lanych. Znamie większego niebezpieczeństwa: Nieemaljowanie naczyń.	IV
145 (123)	Zakłady emaljowania (emaljowanie naczyń lanych i blaszanych)	I

TYTUŁ	N A Z W A P R Z E D S I Ę B I O R S T W A	Kategoria niebezpie- czeństwa
146	Wyrób oraz nacinanie pilników	III
147 (126)	Młotarnie i kuźnie (wyrób młotów i narzędzi)	VII
148	Kuźnie, (wyrób okuć do wozów, podków, okuwanie wozów, podkuwanie koni, wyrób łańcuchów i t. p.)	V
	Wyrób kas i mebli metalowych:	
149 (127)	Przedsiębiorstwa używające motorów	V
150 (128)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	IV
	Wyrób nożów (wraz z szlifiernią)	
151 (130)	Przedsiębiorstwa używające motorów	V
152 (131)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	II
153 (132)	Wyrób igieł, szpilek i towarów szpilkowych	V
	Fabryki gwoździ i sztyftów:	
154 (133)	Przedsiębiorstwa używające motorów	IV
155 (134)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów lub używające ich tylko do poruszania miechów. Ślusarnie (wyrób towarów ślusarskich).	II
156 (135)	Przedsiębiorstwa używające motorów, także wraz z robotami na budowlach	VI
	Znamię większego niebezpieczeństwa: Większy zakres robót budowlanych.	
157 (136)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów wcale lub tylko do poruszania miechów z wyłączeniem robót na budowlach	III
158 (137)	Wyrób śrub i nitów	V
	Znamię mniejszego niebezpieczeństwa: Nieużywanie pras, wykrawarek, wybijarek i t. p.	
159 (138)	Wyrób kos i sierpów	IV
160 (141)	Wyrób białej broni (pałasze, sztylety, dzidy, bagnety i t. p.)	V
	c) Metale nieszlachetne i stopy.	
161 (142)	Wyrób towarów ołowianych i cynkowych	V
162 (143)	Fabryki towarów brązowych i towarów galanteryjnych metalowych	I
163 (144)	Wyrób towarów z chińskiego srebra (nowe srebro, alfenid i t. d.)	II
	Znamię większego względnie mniejszego niebezpieczeństwa dla tytułów 162 i 163: Mniejsze lub szersze zastosowanie pras, wykrawarek, wybijarek i t. p.	
164 (145)	Zakłady robót galwanoplastycznych i cynkograficznych	V
165 (145a)	Zakłady rytownicze, używające motorów	II
166	Zakłady rytownicze, nie używające motorów	A
	Znamię większego niebezpieczeństwa: Używanie kwasów.	
167	Pasamonictwo (wyrób metalowych ewentualnie połączanych lub posrebrzanych drobnych przedmiotów ozdobnych)	I
	Znamię mniejszego niebezpieczeństwa: Nieużywanie motorów.	
168	Kotlarstwo i wyrób blachy metalowej	VI
	Zakłady wycinania, wybijania i wytłaczania metalu (nakrywek do flaszek, medali, ozdób, form blaszanych, okuć do fajek i t. d.):	
169 (152)	Przedsiębiorstwa używające motorów	VI
170 (153)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	IV
	Wyrób towarów metalowych i towarów metalowych drobiazgowych, także szlifiernie metalu:	
171	Przedsiębiorstwa używające motorów	III
172	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	II
	Znamię mniejszego niebezpieczeństwa dla tytułów 171 i 172: Mniejsze zastosowanie pras, wykrawarek, wybijarek i t. p., wyrób guzików metalowych.	
173 (162)	Wyrób łusek na naboje (bez napełnienia)	V
	Znamię mniejszego niebezpieczeństwa: Używanie maszyn doprowadzających materiały automatycznie.	
174 (163)	Odlewnie czcionek	I
	Znamię mniejszego niebezpieczeństwa: Używanie maszyn kompletowych.	
175	Konwiarne — (cynownie)	V
	Znamię mniejszego niebezpieczeństwa: Nieużywanie motorów.	

TYTUŁ	N A Z W A P R Z E D S I Ę B I O R S T W A	Kategoria niebezpie- czeństwa
GRUPA VI.		
Maszyny, narzędzia, instrumenty, przyrządy.		
a) Maszyny, narzędzia, przyrządy.		
176 (166)	Wyrób armatur do pomp, kotłów i t. d.	V
177 (166a)	Wyrób i instalacja wind	VII
	Wyrób i zaprowadzanie przewodów gazowych, wodociągów i urządzeń do ogrzewania (z wyłączeniem robót ziemnych):	
178 (168)	Przedsiębiorstwa używające motorów	VI
179 (169)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów.	IV
	Znamię mniejszego względnie większego niebezpieczeństwa dla tytułów 178 i 179: Zakres i rodzaj robót instalacyjnych.	
180	Kuźnie kotłów i warsztaty konstrukcji żelaznych oraz wyrób mostów żelaznych wraz z montowaniem	X
	Znamię większego niebezpieczeństwa: Przeważające zastosowania nitowania ręcznego.	
181	Wyrób maszyn i przyrządów dla przemysłu włókienniczego	VI
	Znamię mniejszego niebezpieczeństwa: Wyrób grepli	
182 (173)	Wyrób maszyn rolniczych	VII
	Znamię mniejszego niebezpieczeństwa: Nieużywanie maszyn do obrabiania drzewa	
183 (174)	Wyrób lokomotyw	VIII
184 (175)	Fabryki maszyn w ogólności (bez kuźni, kotłów)	VII
	Ślusarnie i warsztaty naprawiania maszyn:	
185 (176)	Przedsiębiorstwa używające motorów	VII
186 (177)	nie używające motorów.	IV
	Wyrób i naprawa maszyn i przyrządów młyńskich wraz z instalacją:	
187 (178)	Przy użyciu maszyn do obrabiania drzewa	VIII
188 (179)	Bez użycia maszyn do obrabiania drzewa	VI
189 (180)	Wyrób maszyn do szycia, pończoszkarstwa i oczkowania, oraz części składowych takich maszyn, tudzież ich naprawa	III
	Znamię większego niebezpieczeństwa: Istnienie odlewni lub używanie maszyn do obrabiania drzewa.	
190 (184)	Fabryki narzędzi i przyrządów, nie wymienionych w innych tytułach	V
	Znamię większego niebezpieczeństwa: Używanie maszyn do obrabiania drzewa.	
b) Środki transportowe.		
191 (184a)	Wyrób i naprawa samochodów	VI
192 (185)	Wyrób i naprawa rowerów	III
193 (186)	Zakłady budowy statków	VII
	Znamię mniejszego względnie większego niebezpieczeństwa: Mniejszy lub większy zakres właściwych prac w warsztatach okrętowych.	
194 (187)	Zakłady budowy statków (budowa łodzi), przedsiębiorstwa budowy łodzi i statków drewnianych, nie używające motorów	VII
195	Wyrób i naprawa samolotów	XII
	Wyrób powozów (koczów):	
196 (188)	Przedsiębiorstwa używające motorów	VI
197 (189)	nie używające motorów	III
198 (190)	Fabryki wagonów	VII
c) Broń palna.		
	Wyrób i naprawa ręcznej broni palnej:	
199	Przedsiębiorstwa używające motorów	III
200	nie używające motorów.	II
	Wyrób żelaznych części składowych ręcznej broni palnej:	
201	Przedsiębiorstwa używające motorów	VI

TYTUŁ	N A Z W A P R Z E D S I Ę B I O R S T W A	Kategoria niebezpie- czeństwa
202	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	III
203 (195)	Wyrób dział i innej ciężkiej broni palnej	VIII
204 (196)	Zakłady probiercze ręcznej broni palnej Znamię mniejszego niebezpieczeństwa dla przedsiębiorstw grupy VI c: Kierownictwo robót i nadzór nad nimi z troskliwością i oględnością, właściwą fabrykom wojskowym tego rodzaju.	X
d) Narzędzia fizyczne i chirurgiczne, przyrządy do mierzenia czasu i do oświetlania.		
Wyrób i naprawa narzędzi i przyrządów (chemicznych, farmaceutycznych, matematycznych, optycznych, fizycznych, chirurgicznych).		
205 (197)	Przedsiębiorstwa używające motorów	II
206 (198)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	I
207	Wyrób i naprawa protez	II
208	Znamię większego niebezpieczeństwa: Używanie motorów. Bandażyści	B
Znamię większego niebezpieczeństwa: Używanie motorów. Wyrób i naprawa wag rozmaitej konstrukcji:		
209 (199)	Przedsiębiorstwa używające motorów	IV
210 (200)	Znamię mniejszego niebezpieczeństwa: Brak maszyn do obrabiania drzewa. Przedsiębiorstwa nie używające motorów	II
Wyrób, instalacja maszyn i przyrządów do oświetlenia elektrycznego i przenoszenia siły:		
211 (201)	Przedsiębiorstwa używające motorów	VII
212 (202)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	IV
Wyrób, naprawa i instalacja elektrycznych telegrafów, telefonów, sygnałów:		
213 (203)	Przedsiębiorstwa używające motorów	IV
214 (204)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów Znamię większego, niebezpieczeństwa dla tytułów 213 i 214: Większy zakres robót instalacyjnych, w szczególności na kolejach.	III
215 (205)	Wyrób i naprawa lamp i latarni. Znamię mniejszego, względnie większego niebezpieczeństwa: Mniejsze względnie szersze zastosowanie pras, wykrawarek, wybijarek i t. p.	V
216 (205a)	Wyrób i naprawa elektrycznych lamp żarowych Mechanicy:	I
217 (206)	Przedsiębiorstwa używające motorów	II
218 (207)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów Wyrób i naprawa zegarów (bez wyrabiania opraw oraz z wyłączeniem instalacji zegarów wieżowych):	I
219 (208)	Przedsiębiorstwa używające motorów	III
220 (209)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów Wyrób i naprawa wodomierzy i gazometrów:	B
221 (210)	Przedsiębiorstwa używające motorów	IV
222 (211)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	I
e) Instrumenty muzyczne.		
Wyrób i naprawa organów, fortepianów i harmonium:		
223	Przedsiębiorstwa używające motorów Znamię mniejszego względnie większego niebezpieczeństwa: Mniejszy lub większy zakres używania maszyn do obrabiania drzewa.	V
224	Przedsiębiorstwa nie używające motorów Wyrób i naprawa narzędzi muzycznych w ogólności:	II
225 (214)	Przedsiębiorstwa używające motorów Znamię mniejszego względnie większego niebezpieczeństwa: Jak przy tytule 223.	III
226 (215)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	I
f) Używanie motorów dla różnych celów. Najem motorów.		
227 (219)	Wynajmowanie siły żywiolowej	VIII

TYTUŁ	N A Z W A P R Z E D S I Ę B I O R S T W A	Kategoria niebezpie- czeństwa
228 229	Przedsiębiorstwa motorowe do rozmaitych celów: O sile motoru od 1 HP O sile motoru poniżej 1 HP	IV I
GRUPA VII.		
Przemysł chemiczny.		
a) Wyrób przetworów chemicznych i preparatów farmaceutycznych.		
230 231 (226) 232	Wyrób przetworów chemicznych (łącznie z zakładami pomocniczymi) Wyrób przetworów farmaceutycznych i kosmetycznych Apteki i droguerje (składy apteczne) Znamię większego niebezpieczeństwa: Używanie motorów.	VI IV I
b) Materiały farbiarskie i farby.		
233 (227) 234 235 236 237 (237)	Fabryki ołówków Wyrób farb, lakieru, pokostu i t. p.: Przedsiębiorstwa, używające motorów Przedsiębiorstwa, nie używające motorów. Wyrób pasty do obuwia (z wyłączeniem wyrobu pudełek), czernidla drukarskiego i sadzy Fabryki atramentu.	II IV II II I
c) Mazie (smoła) i żywlice.		
Wyrób produktów asfaltowych i z mazi drzewnej (kwasu karbolowego, naftaliny, karbolineum, papy dachowej, lotnej smoly i t. d.), z wyłączeniem robót około pokrywania dachów i asfaltowania:		
238 239 240	Przedsiębiorstwa używające motorów Przedsiębiorstwa nie używające motorów. Destylacja drewna i żywicy oraz przerób destylatów	VII IV VI
d) Materiały wybuchowe.		
241 242 (246) 243 (247) 244 (248a) 245 246 (253a) 247 248 (255a)	Wytwarzanie i manipulacja z wybuchowemi związkami nitrowemi z aromatycznych węglowodorów (czysty kwas pikrynowy, połączenia nitronaftaliny, toluolu, krezolu i t. d.) nitrocelulozą mokrą, prochem nitrocelulozowym, nitrogliceryną, prochem nitroglicerynowym wraz z ewentualnym wyrobem nabożów Znamię większego niebezpieczeństwa: Wytwarzanie nitrogliceryny. Wytwarzanie i manipulacja z zapalnikami wybuchowemi (związki kwasu pikrynowego, przetwory wybuchające, kapsle rozsadzające, kapsle, podpały do podkopów i t. d.). Wyrób i użycie ogni sztucznych Fabrykaty z nitrocelulozy (celuloid, kolodjum, celuloidyna, jedwab sztuczny i t. d.) Wyrób i manipulacja z prochem czarnym (proch strzelniczy i proch do rozsadzania) oraz wyrób i manipulacja z materiałami wybuchowemi (także wyrób nabożów), z wyłączeniem niezapalnych preparatów wybuchowych. Wyrób i manipulacja z niezapalnymi preparatami wybuchowemi (rozporządzenie min. z dn. 19 maja 1899 r. Dz. U. P. № 96) wraz z ewentualnym wyrobem nabożów Wyrób i manipulacja z podpałami i lontami do amunicji działowej oraz wyrób sznurów i taśm strzelniczych. Wyrób towarów celuloidowych Znamię mniejszego niebezpieczeństwa dla wszystkich przedsiębiorstw grupy VII d: Kierowanie robotami z troskliwością i oględnością właściwą zakładom wojskowym tego rodzaju.	VI XI XII V VII III V VII
e) Towary zapalne.		
249 (256)	Wyrób zapalek z wyłączeniem maszynowej obróbki drzewa	III
f) Odpadki i nawóz sztuczny.		
250	Mielenie kości oraz ekstrakcja tłuszczu z kości, jako samoistne przedsiębiorstwo	V

TYTUŁ	N A Z W A P R Z E D S I Ę B I O R S T W A	Kategoria niebezpieczeństwa
	Wyrób kleju i żelatyny:	
251 (259)	Przedsiębiorstwa używające motorów	VII
252 (260)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	III
	Wyrób spodium i nawozu sztucznego:	
253 (261)	Przedsiębiorstwa używające motorów	VII
254 (262)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	IV
255	Przemysł rakarski	X
GRUPA VIII.		
Materiały do ogrzewania i oświetlania, oleje, urządzenia elektryczne.		
a) Materiały do ogrzewania i oświetlania.		
256 (263)	Wyrób brykietów	IX
257 (263a)	Wyrób węgla tłoczonych do celów elektrotechnicznych	VII
	Zakłady topienia tłuszczu i łoju, wyrób margaryny i masła sztucznego:	
258 (264)	Przedsiębiorstwa używające motorów lub kotłów parowych	VII
259 (265)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów lub kotłów parowych	IV
260 (265a)	Wyrób żarówek (siatek żarowych)	II
	Lejarnie świec:	
261 (266)	Przedsiębiorstwa używające motorów	IV
262 (267)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	II
263 (268)	Wyrób gazu świetlnego (wraz z instalacją, jednak z wyłączeniem robót ziemnych)	V
	Znamię mniejszego wzgl. większego niebezpieczeństwa: Mniejszy lub większy zakres robót instalacyjnych.	
264	Rafinerje oleju i wosku ziemnego i olejów mineralnych oraz wyrób cerezyny i parafiny. Wyrób mydła:	VII
265 (270)	Przedsiębiorstwa używające motorów	V
266 (271)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	II
267 (272)	Wyrób stearyny i gliceryny	V
	Znamię większego niebezpieczeństwa: Używanie przyrządów do ekstrakcji i destylacji kwasu tłuszczowego i gliceryny.	
	Woskownie (przerabianie wosku pszczelego), jako samoistne przedsiębiorstwa:	
268 (273)	Przedsiębiorstwa używające motorów	II
269 (274)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	I
270 (274a)	Zakłady wyrobu gazu wodnego nasilonego węglanem lub nie (wraz z instalacją, jednak z wyłączeniem robót ziemnych)	IV
b) Oleje i tłuszcze.		
	Wyrób olejów roślinnych (samoistne przedsiębiorstwa):	
271	Przedsiębiorstwa używające motorów	VII
272	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	III
	Wyrób artykułów perfumeryjnych:	
273 (279)	Przedsiębiorstwa używające motorów	II
274 (280)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	I
	Wyrób wazeliny oraz płynnych i stałych smarów (bez destylacji surowców):	
275	Przedsiębiorstwa używające motorów	IV
276	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	II
c) Elektryczne oświetlenie i przenoszenie siły.		
2 77 (286)	Przedsiębiorstwo oświetlania elektrycznego i przenoszenia siły łącznie z należącą do tego instalacją przewodów elektrycznych	VII
	Znamię mniejszego niebezpieczeństwa: Niewielki zakres robót instalacyjnych.	
	Znamię większego niebezpieczeństwa: Większy zakres robót instalacyjnych; używanie prądów o wysokim napięciu.	

TYTUŁ	N A Z W A P R Z E D S I Ę B I O R S T W A	Kategoria przedsiębiorstwa
GRUPA IX.		
Przemysł tkacki,		
a) J dwab.		
278	Wyrób wstążek i nici jedwabnych łącznie z apreturą. Wyrób towarów jedwabnych i aksamitnych:	A
279 (291)	Przedsiębiorstwa używające motorów	B
280 (292)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów.	A
b) Wełna owcza i inne włosy zwierzęce.		
281	Wyrób sukna filcowego (przedzenie, tkanie, apretura), wyrób pilśni (filcu) oraz wyrób obuwia filcowego	IV
282	Wyrób koców derek i lodenu (halliny)	IV
283 (298)	Wyrób wełny sztucznej (shoddy, mungo).	VI
284	Sortowanie, przyrządzanie, przedzenie i tkanie włosów zwierzęcych z wyłączeniem wełny owczej	VI
Przedzalnie wełny owczej:		
285 (301)	Przedzalnie kamgarnu	III
286 (301a)	Inne przedzalnie wełny owczej	V
Wyrób sukna i innych towarów z wełny owczej (przedzenie, tkanie, apretura):		
287	Przedsiębiorstwa używające motorów	III
288	Przedsiębiorstwa nie używające motorów.	B
Tkanie towarów wełnianych (przedsiębiorstwa bez przedzenia i apretury):		
289 (303)	Przedsiębiorstwa używające motorów	I
290 (304)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów.	A
Wyrób koblerców i obić meblowych:		
291 (306)	Przedsiębiorstwa używające motorów	II
292 (307)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów.	B
Tkanie chustek i szalów:		
293 (309)	Przedsiębiorstwa używające motorów	I
294 (310)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów.	A
c) Len, konopie, juta i t. d.		
Miełniane lnu i konopi (miełnienie i czesanie), jako samoistne przedsiębiorstwa:		
295	Przedsiębiorstwa używające motorów.	VII
296	Przedsiębiorstwa nie używające motorów.	I
Przedzalnie przędzy z lnu i kłaków, jako samoistne przedsiębiorstwa:		
297	Przedsiębiorstwa używające motorów	III
298	Przedsiębiorstwa nie używające motorów.	I
Przedzalnie włókien roślinnych prócz lnu, bawełny i juty i wyrób towarów powroźniczych, jako samoistne przedsiębiorstwa:		
299	Przedsiębiorstwa używające motorów	VI
300	Przedsiębiorstwa nie używające motorów.	II
Przedzenie, tkanie i apretura juty oraz wyrób towarów jutowych:		
301	Przedsiębiorstwa używające motorów	IV
302	Przedsiębiorstwa nie używające motorów.	I
Tkanie lnu:		
303 (317)	Przedsiębiorstwa używające motorów.	I
304 (318)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów.	A
Przedsiębiorstwa tkania i wyplatania włókien roślinnych prócz lnu, bawełny i juty, jako samoistne przedsiębiorstwa:		
305	Przedsiębiorstwa używające motorów	III
306	Przedsiębiorstwa nie używające motorów.	B
307 (318c)	Wyrób towarów asbestowych.	IV
d) Bawełna i półwełna.		
Tkanie tasiemek:		
308 (319)	Przedsiębiorstwa używające motorów	B

TYTUŁ	N A Z W A P R Z E D S I Ę B I O R S T W A	Klasyfikacja miejscowo- craftowa
309 (320)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	A
310	Greplarnie bawełny i juty, jako samoistne przedsiębiorstwa	XII
311 (322)	Przedzalnice bawełny Tkanie towarów bawełnianych (przedsiębiorstwa bez przedzalni i apretury):	V
312 (323)	Przedsiębiorstwa używające motorów	I
313 (324)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	A
314 (325)	Wyrób towarów bawełnianych i półwełnianych (przedzenie, tkanie, apretura)	III
315	Wyrób nici, bawełny do pończoch i knotów	II
316	Wyrób waty	X
	e) Apretura, blicharnie, farbiarnie, drukarnie.	
	Zakłady apretury łącznie z pomocniczą blicharnią, farbiarnią i drukarnią:	
317 (330)	Przedsiębiorstwa używające motorów	IV
318 (331)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów Blicharnie, jako samoistne przedsiębiorstwa: Przedsiębiorstwa używające motorów:	I
319 (332)	Blicharnie przędzy lnianej	II
320 (333)	Inne blicharnie łącznie z apreturą	V
321 (334)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów Farbiarnie jako samoistne przedsiębiorstwa:	II
322 (335)	Przedsiębiorstwa używające motorów "	IV
323 (336)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	I
	Drukarnie (łącznie z pomocniczą blicharnią, farbiarnią, apreturą):	
324 (337)	Przedsiębiorstwa używające motorów	IV
325 (338)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	I
326 (339)	Zakłady karbonizowania i odtłuszczania wełny (pralnie wełny)	IV
327 (340)	Maglownie (maglownie skrzynekowe, kalandry) jako samoistne przedsiębiorstwa	VII
328 (341)	Folusze, jako samoistne przedsiębiorstwa	III
329 (341a)	Wyrób ceraty, linoleum, płótna skórzanego oraz tkanin nieprzemakalnych (z wyłączeniem tkalni)	IV
	f) Towary dziane, koronkowe, haczkowane, haftowane i pończoszkowe.	
330 (342)	Wyrób kwiatów i liści sztucznych Szmuklerstwo (wyrób ozdób do ubrań i mebli z taśmy, sznurów, paciorków i t. p.):	A
331 (343)	Przedsiębiorstwa używające motorów	B
332 (344)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów Wyrób koronek i bobinetów:	A
333 (345)	Przedsiębiorstwa używające motorów	II
334 (346)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	A
	Haftownice:	
335 (347)	Przedsiębiorstwa używające motorów	B
336 (348)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów Wyrób towarów dzianych i pończoszkowych (bez przedzalni):	A
337 (349)	Przedsiębiorstwa używające motorów	B
338 (350)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów Wyrób guzików nicianych i do bielizny:	A
339 (354)	Przedsiębiorstwa używające motorów	B
340 (355)	" nie używające motorów	A
	GRUPA X.	
	Papier, skóra, guma.	
	a) Fabrykacja papieru i masy papierowej.	
341 (356)	Wyrób celulozy	VIII
342 (357)	Wyrób drzewnika (szlifiernie drzewa) i masy drzewnej Znamię mniejszego niebezpieczeństwa: Ograniczone używanie maszyn do tarcia drzewa.	VIII

TYTUŁ	N A Z W A P R Z E D S I Ę B I O R S T W A	Kategoria niebezpie- czeństwa
343 (358)	Fabryki papieru i masy papierowej	VI
344 (359)	Papiernie (ręczny wyrób papieru bez maszyn do papieru lub do masy papierowej przy użyciu tylko holendrów i wiadra)	IV
b) Obrabianie papieru z wyłączeniem fabrykacji papieru.		
Introliigatornie:		
345 (361)	Przedsiębiorstwa używające motorów	I
346 (362)	„ nie używające motorów	B
Wyrób papieru kolorowanego i papieru glacé oraz wyrób papierów fotograficz- nych:		
347 (365)	Przedsiębiorstwa używające motorów	V
348 (366)	„ nie używające motorów	I
Wyrób towarów kartonowych:		
349 (367)	Przedsiębiorstwa używające motorów	V
Znamię mniejszego, wzgl. większego niebezpieczeństwa: Mniejsze lub szersze zastosowa- nie pras, wykrawarek, wybijarek i t. p. i maszyn do krajania.		
350 (368)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	II
Konfekcja papieru (łącznie z pomocniczym wyrobem kartonów):		
351 (368a)	Przedsiębiorstwa używające motorów	IV
352 (368b)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	I
353 (369)	Konfekcja papieru cygarowego (łącznie z pomocniczym wyrobem kartonów) Wyrób torebek papierowych:	III
354 (373)	Przedsiębiorstwa używające motorów	II
355 (374)	„ nie używające motorów	B
356 (374a)	Fabryki cygarniczek papierowych	I
c) Fabryki skóry i surogatów skóry.		
357 (377)	Wyrób skóry sztucznej	IV
358 (378)	Wyrób skóry (garbarnie)	VI
359 (379)	Folusze do skór	IV
360 (379a)	Białoskórnictwo i ircharnie	IV
Farbiarnie, lakiernie i zakłady przyrządzania garbowanych skór, jako samoistne przedsiębiorstwa:		
361 (380)	Przedsiębiorstwa używające motorów	III
Znamię większego niebezpieczeństwa: Szerokie zastosowanie maszyn.		
362 (381)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	II
363 (382)	Stępy i młyny garbników jako samoistne przedsiębiorstwa Znamię większego niebezpieczeństwa: Używanie otwartych maszyn do darcia i krajania garbników.	IX
d) Wyroby ze skóry i surogatów skóry.		
Wyrób towarów rymarskich i siodlarskich:		
364 (384)	Przedsiębiorstwa używające motorów	III
365 (385)	„ nie używające motorów	B
Wyrób towarów kaletnicznych i towarów drobiazgowych skórzanych:		
366 (386)	Przedsiębiorstwa używające motorów	I
367 (387)	„ nie używające motorów	B
e) Towary gumowe i gutaperkowe:		
Wyrób i naprawa towarów gumowych i gutaperkowych:		
368 (389)	Przedsiębiorstwa używające motorów	IV
369 (390)	„ nie używające motorów	I
Fabryki towarów gumowych tkanych:		
370 (391)	Przedsiębiorstwa używające motorów	I
371 (392)	„ nie używające motorów	B

TYTUŁ	N A Z W A P R Z E D S I Ę B I O R S T W A	Kategoria niebezpie- czeństwa
GRUPA XI.		
Materiały drewniane i snycerskie:		
a) Obrabianie drzewa.		
372 (394)	Tartaki pojedynczej konstrukcji (o jednym gatrze), nie używające pił okrągłych	IX
373 (395)	Tartaki pojedynczej konstrukcji (o jednym gatrze) używające pił okrągłych	XII
374 (396)	Inne tartaki	X
	Znamie mniejszego niebezpieczeństwa dla tytułów 373 i 374: Używanie podwójnych okrągłych pił do obrębiania i automatyczne doprowadzanie drzewa.	
375 (397)	Tartaki, połączone ze ścinaniem i transportem drzewa, wykonywanem w sposób przemysłowo-handlowy	XI
376	Ścinanie i transport drzewa także w połączeniu z wyrobem drzewa opałowego, kloco- wego, kopalnianego oraz ze składami drzewa, wykonywane w sposób przemysłowo- handlowy	XII
377	Ścinanie i transport drzewa wraz ze składami oraz ręcznym wyrobem progów (podkła- dów) kolejowych, budulca, słupów telegraficznych i t. p. ciężkich artykułów, wyko- nywane w sposób przemysłowo-handlowy	XI
378	Wyrób progów (podkładów) kolejowych, budulca, słupów telegraficznych i t. p. ciężkich artykułów z transportem i składami bez ścinania drzewa i bez użycia motorów, wykonywany w sposób przemysłowo-handlowy	IX
	Znamie mniejszego niebezpieczeństwa: Wyrób artykułów drobniejszych; wyrób poza obrębem lasu. Tokarnie, snycernie, wyrób lasek: Przedsiębiorstwa używające motorów:	
379 (400)	Używające pił okrągłych	VI
380 (401)	Nie używające pił okrągłych	III
	Znamie mniejszego niebezpieczeństwa dla tytułów 379 i 380: Mniejsze zastosowanie maszyn.	
381 (402)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów Przyrządzanie drzewa tokarskiego, wyrób beczek, sztyftów (kołków), modeli, stor i żaluzji:	II
382	Przedsiębiorstwa używające motorów	VIII
383	Przedsiębiorstwa nie używające motorów Wyrób drewnien szcztokarskich, klepek, den i czopów do beczek, listew drą- żonych do wyrobu ram, gontów:	IV
384	Przedsiębiorstwa używające motorów	XII
385	" nie używające motorów Wyrób oblogów (fournirów), kopyt i obcasów oraz towarów drobiazgowych i galanteryjnych:	IV
386	Przedsiębiorstwa używające motorów	IX
387	" nie używające motorów Wyrób deszczulek posadzkowych, także z układaniem posadzek:	II
388	Przedsiębiorstwa używające motorów	X
389	" nie używające motorów	IV
390	Wyrób pak przy użyciu motorów, jako samoistne przedsiębiorstwo	XI
391	Wyrób pudełek i pudełeczek, opraw zegarowych, szkatulek, skrzynek do aparatów foto- graficznych i t. p. drobnych precyzyjnych robót przy użyciu motorów, jako samoist- ne przedsiębiorstwo	VII
	Wyrób welny drewnianej, jako samoistne przedsiębiorstwo:	
392 (412)	Przedsiębiorstwa używające maszyn do rozdrabniania drzewa	X
393 (413)	" nie używające maszyn do rozdrabniania drzewa	V
394 (414)	Zakłady impregnowania drzewa	IX
395 (417)	Wyrób korków	I
396 (418)	Wyrób towarów z giętego drzewa	V

TYTUŁ	N A Z W A P R Z E D S I Ę B I O R S T W A	Kategoria niebezpie- czeństwa
397	Przedsiębiorstwa wyrobu wyłącznie urządzeń mieszkaniowych (dla robót stolarskich, tapicerskich, rzeźbiarskich, pozłotniczych i t. d.): Przedsiębiorstwa używające motorów	VI
398	Znamię większego niebezpieczeństwa: Większy zakres obrabiania drzewa maszynami. Przedsiębiorstwa nie używające motorów.	III
399 (421)	Znamię mniejszego niebezpieczeństwa dla tytułów 397 i 398: Większy rozmiar robót tapicerskich, rzeźbiarskich, pozłotniczych i t. p. (wyrób przeważnie urządzeń luksusowych). Fabryki ram i listew złożonych	IV
400	Znamię mniejszego, względnie większego niebezpieczeństwa: Mniejszy lub większy zakres obrabiania drzewa maszynami. Stolarnie o sile motoru do jednego HP także z robotami na budowlach	VII
401	Stolarnie, używające motorów o sile ponad 1 HP przy zupełnym oddzieleniu maszynowego obrabiania drzewa od ręcznego w których przypada na maszynowe obrabianie drzewa najwyżej 15% sumy wypłaconych zarobków, także z robotami na budowlach	VIII
402	Tytuł 401 ma zastosowanie tylko pod następującymi warunkami: Zupełne oddzielenie pracowni i wejść do obydwu działów przedsiębiorstwa, zakaz wstępu do hali maszynowej robotnikom stolarstwa ręcznego, utrzymywanie osobnych list płacy dla obu działów przedsiębiorstwa. Zarobki robotników, zatrudnionych przy transporcie materiałów do hali maszynowej i z hali maszynowej, należy zaliczać do działu maszynowego obrabiania drzewa. Znamię mniejszego wzgl. większego niebezpieczeństwa: Mniejszy lub większy zakres obrabiania drzewa maszynami. Normalny zakres obrabiania drzewa maszynami należy przyjąć wówczas, jeżeli około 10% sumy zarobków przypada na obrabianie drzewa maszynami.	VIII
403 (426)	Inne stolarnie używające motorów także z robotami na budowlach Znamię mniejszego wzgl. większego niebezpieczeństwa: Mniejszy wzgl. większy zakres obrabiania drzewa maszynami, przyczem normalny zakres obrabiania maszynami należy przyjąć wówczas, jeżeli 20 do 25% sumy zarobków przypada na obrabianie drzewa maszynami.	X
404 (428)	Stolarnie nie używające motorów z wyłączeniem robót na budowlach.	III
405 (428a)	Zakłady kołodziejskie oraz wyrób składowych części wozów: Przedsiębiorstwa używające motorów: przy użyciu heblarek i pił okrągłych	III
406 (428b)	Przedsiębiorstwa używające motorów: bez użycia heblarek i pił okrągłych	IX
407 (429)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów. Wyrób drewnianych zapałek: Przedsiębiorstwa używające motorów	IV
408 (431)	Znamię mniejszego niebezpieczeństwa we wszystkich przedsiębiorstwach Grupy XI a: Używanie żłobiarek o zabezpieczonych głowach.	IX
409 (432)	Znamię większego niebezpieczeństwa dla wszystkich przedsiębiorstw Grupy XI a: Używanie maszyn o graniastych osadach nożów.	IX
408 (431)	b) Wyrób towarów koszykarskich i szczotek.	
408 (431)	Szczotkarnie (z wyłączeniem wyrobu drewnianych szczotkarskich)	I
409 (432)	Koszykarnie	B
410 (435)	c) Wyroby z rogu i morskiej pianki i t. d.	
410 (435)	Wyrób towarów z rogu, kości słoniowej, galalitu i t. p. Przedsiębiorstwa używające motorów	III
411 (436)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów.	B
412 (437)	Fabryki guzików rogowych, z perłowej masy i t. p. Przedsiębiorstwa używające motorów	II
413 (438)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów.	B
414 (439)	Wyroby z morskiej pianki i bursztynu: Przedsiębiorstwa używające motorów	I
415 (440)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów.	B

TYTUŁ	NAZWA PRZEDSIĘBIORSTWA	Kategoria niebezpie- czeństwa
GRUPA XII.		
Środki żywności i tytoń.		
a) Środki żywności roślinne i zwierzęce.		
Piekarnie i wyrób ciast:		
416	Przedsiębiorstwa używające motorów Znamię większego niebezpieczeństwa: Wyrób towarów z ciasta (alberty i "p.") szersze zastosowanie maszyn do mieszania, ugniatania, krajania i wálkowania ciasta.	VI
417	Przedsiębiorstwa nie używające motorów.	III
418 (442)	Wyrób czekolady i kandyzów. Wyrób konserw (z wyłączeniem wyrobu puszek):	III
419 (443)	Konserwy roślinne	IV
420 (444)	Konserwy mięsne	III
421 (446a)	Rzeźnie Przemysł rzeźniczy wraz z wyrobem wędlin i wyrobem kielbas:	V
422 (446)	Przedsiębiorstwa używające motorów	VIII
423	" nie używające motorów.	V
424	Wylęgarnie drobiu i tuczenie jako samoistne przedsiębiorstwa	I
425	Rybołówstwo na rzekach jeziorach, stawach, jako samoistne przedsiębiorstwo Suszenie i tłoczenie owoców i jarzyn, mielenie korzeni, jako samoistne przed- siębiorstwa:	VI
426	Przedsiębiorstwa używające motorów	VI
427	" nie używające motorów	I
428	Sadownictwo, jako samoistne przedsiębiorstwo Ogrodnictwo, jako samoistne przedsiębiorstwo:	V
429	Przedsiębiorstwa używające motorów	III
430	" nie używające motorów. Zakłady palenia kawy, jako samoistne przedsiębiorstwa:	I
431 (450)	Przedsiębiorstwa używające motorów	I
432 (451)	" nie używające motorów. Wyrób surogatów kawy (fabryki cykorji i kawy figowej):	B
433 (452)	Przedsiębiorstwa używające motorów	III
434 (453)	" nie używające motorów. Mleczarnie (przerabianie mleka na nabiałowe przetwory), jako samoistne przed- siębiorstwo:	I
435	Przedsiębiorstwa używające motorów	IV
436	" nie używające motorów. Znamię mniejszego niebezpieczeństwa dla tytułów 435 i 436: Nieużywanie własnego wozu; nieużywanie flaszek szklanych. Znamię większego niebezpieczeństwa: Używanie przeważnie własnego zaprzęgu.	II
437 (457)	Fabryki cukru surowego	VI
438	Rafinerje cukru także w połączeniu z fabrykacją cukru surowego Znamię mniejszego niebezpieczeństwa: Fabrykacja cukru surowego.	VII
439 (458)	Wyrób musztardy	II
440 (459)	Wyrób dekstryny, krochmalu, sago i surogatów gumy	VII
441 (462)	Wyrób towarów cukrowych	II
b) Napoje.		
442	Gorzelnie (wyrób i rafinowanie spirytusu, wyrób drożdży spirytusowych i prasowanych). Wyrób wódek, likierów i esencji, jako samoistne przedsiębiorstwo:	VI
443	Przedsiębiorstwa używające motorów	IV
444	" nie używające motorów. Browary wraz z należącymi do nich słodowniami i wyrobem drożdży:	III
445	Przedsiębiorstwa używające motorów	VII
446	" nie używające motorów	V
447	Słodownie, jako samoistne przedsiębiorstwa	V

TYTUŁ	N A Z W A P R Z E D S I Ę B I O R S T W A	Kategoria niebezpie- czeństwa
448	Suszarnie chmielu jako samoistne przedsiębiorstwa	II
449 (467)	Wyzyskiwanie lodu rzecznoego, stawowego i t. p., jako samoistne przedsiębiorstwo Wyrób sztucznego lodu i chłodzarnie:	X
450 (471)	Przedsiębiorstwa używające motorów	IX
451	" nie używające motorów Wyrób octu:	VII
452 (462)	Przedsiębiorstwa używające motorów	V
453 (469)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów	IV
454 (469b)	Hotele, obozownie, pensjonaty	I
455 (469c)	Zakłady lecznicze (z pensjonatem dla gości)	I
456	Kawiarnie i cukiernie	A
457	Restauracje	B
458 (475)	Napełnianie i wysyłka wód mineralnych i termicznych, także wyrób sztucznych wód mineralnych	IV
459 (476)	Wyrób drożdży prasowanych i płuczkarnie drożdży piwnych, jako samoistne przedsiębiorstwo Wyrób wody sodowej i lemoniadek:	IV
460 (477)	Przedsiębiorstwa używające motorów	IX
461	" nie używające motorów Wyrób win sztucznych i owocowych, miodu pitnego i soków, jako samoistne przedsiębiorstwo:	VII
462	Przedsiębiorstwa używające motorów	IV
463	" nie używające motorów Znamię mniejszego niebezpieczeństwa przy tytułach 458 do 463: Nieużywanie własnych zaprzęgów.	III
464 (481)	Zakłady wodociągowe (bez zakładania rur i instalacji)	V
c) Tytoń.		
Wyroby tytoniowe:		
465	Przedsiębiorstwa używające motorów	B
466	Znamię większego niebezpieczeństwa: Używanie maszyn do obróbki drzewa. Przedsiębiorstwa nie używające motorów	A
G R U P A XIII.		
Odzież i czyszczenie.		
a) Odzież.		
Wyrób rękawiczek:		
467 (484)	Przedsiębiorstwa używające motorów	B
468 (485)	" nie używające motorów	A
469 (486)	Wyrób fasonów (pilśniowych sztumpów) kapeluszkowych wraz z ewentualnem przyrządaniem ich na kapelusze Przyrządalnie kapeluszy i wyrób czapek, fezów i t. p.	II
470 (487)	Przedsiębiorstwa używające motorów	I
471 (487a)	" nie używające motorów Wyrób i naprawa odzieży:	A
472 (488)	Przedsiębiorstwa używające motorów	B
473 (489)	" nie używające motorów Kusnierstwo:	A
474	Przedsiębiorstwa używające motorów	B
475	" nie używające motorów Wyrób gorsetów:	A
476 (492)	Przedsiębiorstwa używające motorów	B
477 (493)	" nie używające motorów Wyrób i naprawa obuwia:	A
478 (494)	Przedsiębiorstwa używające motorów	II

TYTUŁ	N A Z W A P R Z E D S I Ę B I O R S T W A	Kategoria niebezpie- czeństwa
479 (495)	Przedsiębiorstwa nie używające motorów. Znamię mniejszego niebezpieczeństwa dla tytułów 478 i 479: Nie używanie wykrawarek, wybijarek i t. p.	B
480	Wyrób i naprawa parasoli (bez fabrykacji drutu i laspek) Fabryki kapeluszy słomkowych:	B
481 (496)	Przedsiębiorstwa używające motorów	B
482 (497)	" nie używające motorów. Fabryki bielizny:	A
483 (498)	Przedsiębiorstwa używające motorów	I
484 (499)	" nie używające motorów. Znamię mniejszego niebezpieczeństwa dla tytułów 483 i 484: Istnienie odpowiednich urządzeń ochronnych przy maszynach do prasowania (glansowania) i wyciskania.	B
485	Szwalnie bielizny rękoździelnicze bez użycia motorów.	A
b) Czyszczenie.		
486 (500)	Zakłady kąpielowe	IV
487 (501)	Zakłady czyszczenia pierza pościelowego	IV
488 (502)	Pralnie chemiczne.	IV
489	Sortowanie piór oraz czyszczenie, farbowanie i wyrób piór ozdobnych.	I
490 (504)	Zakłady trzepania i przechowywania kobierców, mebli Zakłady prania i prasowania bielizny:	III
491 (505)	Przedsiębiorstwa używające motorów	VI
492	" nie używające motorów.	II
493 (505a)	Pralnia bielizny przy użyciu motorów bez maszyn do prasowania	IV
494	Fryzjernie, golarnie, perukarnie, salon de beauté, manicure, operatorzy odcisków, cyrulicy i t. p.	B
495	Znamię większego niebezpieczeństwa: Używanie urządzeń motorycznych. Zakłady techniczno-dentystyczne	A
GRUPA XIV.		
Budowle i budowy.		
a) Przedsiębiorstwa budownicze.		
Pogłębianie (bagrowanie):		
496 (506)	Na sucho (lądowe)	VII
497 (507)	Podwodne	VIII
498 (508)	Przedsiębiorstwa wiertnicze, jako samoistne przedsiębiorstwa Znamię mniejszego niebezpieczeństwa: Przedsięwzięcie tylko robót ręcznych.	X
499 (509)	Pogłębianie szybów, jako samoistne przedsiębiorstwa.	XII
500 (510)	Budowa mostów, jako samoistne przedsiębiorstwa z wyłączeniem montowania żelaznych mostów	X
501 (511)	Budowa kanałów (kanały drogowe i t. p.) Znamię mniejszego niebezpieczeństwa: Wykonywanie robót w niewielkiej głębokości, o ile nie stosuje się rozsadzania i o ile materiału skopanego nie odwozi się kolejkami. Znamię większego niebezpieczeństwa: Wykonywanie robót w większej głębokości, o ile istotnemu niebezpieczeństwu zasypania nie da się zapobiec; stosowanie rozsadzania w większym zakresie; roboty w celu kopania materiału, wykonywane w podobny sposób, jak przy wydobywaniu kamieni w łomach; roboty podziemne.	VIII
502 (512)	Roboty około tam i roboty ziemne w ogólności Znamię mniejszego względnie większego niebezpieczeństwa: Jak przy budowie kanałów.	VIII
503 (513)	Roboty demolacyjne, jako samoistne przedsiębiorstwa	XII
504 (514)	Roboty drenarskie, jako samoistne przedsiębiorstwa	III
505	Budowa i rekonstrukcja kolei żelaznych (wszelkie roboty, z wyłączeniem tylko dobowania kamieni z łomów poza trasą oraz dowozu kamieni na trasę) Znamię mniejszego niebezpieczeństwa: Niewielka głębokość cięć i niskie wały; z wykluczeniem rozsadzania; transport ręczny lub dwukółowymi wózkami.	X

TYTUŁ	N A Z W A P R Z E D S I Ę B I O R S T W A	Kategoria niebezpie- czeństwa
	Znamie większego niebezpieczeństwa: Budowy kunsztowne, a szczególnie stawianie murów z kamieni nie ociosanych oraz roboty przy budowie tunelów.	
506 (516)	Montowanie i demontowanie konstrukcji żelaznych, mostów żelaznych, ciężkich maszyn i aparatów, jako samostatne przedsiębiorstwa	XII
507 (518)	Budownictwo lądowe	VIII
508 (519)	Budowa dróg bez kamieniołomów i wydobywania szutru	VII
	Naprawa i utrzymanie dróg z wyłączeniem kamieniołomów i wydobywania szutru:	
509	Przy użyciu walców	VI
510	Bez użycia walców	V
	Budownictwo wodne (roboty regulacyjne, budowa jazów, szluz, budowle do ochrony brzegów, pogłębianie i t. p.).	
511	Na Wiśle (od Krakowa w dół) i Dniestrze (od Halicza w dół)	VIII
512 (522)	Na rzekach	VII
513 (522a)	Na potokach	VI
	Znamie mniejszego niebezpieczeństwa dla tytułów 511 do 513: Nieużywanie bagrów i kolejek; roboty w miękkim gruncie bez niebezpieczeństwa zasypania i bez stawiania murów wielkich rozmiarów.	
514 (524a)	Budowa dróg wodnych (kanałów spławnych)	VIII
	b) Przemysł budowlany.	
515 (525)	Studniarze	XII
516 (526)	Pokrywacze dachów	XII
517 (527)	Murarze	VIII
518 (530)	Cieśle, używający maszyn do obrabiania drzewa	XI
519 (531)	Cieśle, nieużywający motorów	X
	c) Przemysł pomocniczy w budownictwie (roboty warsztatowe i na budowlach).	
520	Lakiernicy	VI
	Znamie większego niebezpieczeństwa: Używanie motorów.	
521	Malarze sztyków i napisów	I
522	Pozłotnicy	I
	Znamie mniejszego wzgl. większego niebezpieczeństwa dla tytułów 521 i 522: Mniejszy wzgl. większy rozmiar robót budowlanych.	
523	Szklarze	III
	Znamie większego niebezpieczeństwa: Używanie motorów	
524	Ślusarze, nie używający motorów	V
525	Blacharze, nie używający motorów	VIII
526	Stolarze, nie używający motorów	VI
527	Sztukatorzy	V
528 (541)	Zaprowadzenie przewodów gazowych, wodociągów i urządzeń do ogrzewania	IV
529	Kaflarze (zdunie)	II
530	Zakłady wypożyczania rusztowań wiszących, zdejmowanie rusztowań	XI
531	Brukarze	VI
532	Asfaltnicy	VIII
533	Układanie sztucznych płyt oraz bruków z terrazzo, marmuru granitowego, betonu i t. p.	III
534	Tapicerzy	II
535	Zaprowadzanie telegrafu, telefonów i piorunochronów, przewodów dla elektrycznego oświetlenia i przenoszenia siły	VII
536	Malarze pokojowi	V
	d) Konserwacja budynków.	
537 (548)	Zawodowe straże pożarne	IV
538 (549)	Czyszciciele kanałów i dołów kłocznych	VIII
539 (550)	Kominiarze	III
540 (551)	Przedsiębiorstwa czyszczenia okien, portali, mieszkań i t. p.	IX
541 (552)	" " ulic	V

TYTUŁ	N A Z W A P R Z E D S I Ę B I O R S T W A	Kategoria niebezpie- czeństwa
GRUPA XV.		
Przemysł poligraficzny, teatry, biura, szkoły.		
a) Przemysł poligraficzny.		
Drukarnie i litografie; drukarnie barwne i kunsztowne:		
542 (553)	Przedsiębiorstwa, używające motorów	II
543 (554)	nie używające motorów	B
544	Wyrób obrazów światłodrukowych i świetlnych i zakłady fotograficzne	I
545 (556)	Fabryki kart do grania	B
546	Księgarnie, antykwarnie, wypożyczalnie książek, nut, handel dziełami sztuki.	A
Wydawnictwa czasopism:		
547	Przedsiębiorstwa związane z drukarniami, używającemi motorów.	II
548	" " " nieużywającemi " lub bez drukarni.	B
b) Teatry.		
549 (557)	Przedsiębiorstwa teatralne	II
550 (558)	Kinoteatry	I
551 (559)	Zakłady wypożyczania filmów.	II
c) Biura, szkoły.		
552	Banki, kantory wymiany, kancelarze adwokackie, notarialne i t. p.	A
553	Biura podrózne, pośrednictwa pracy, informacyjne itp.	A
554	Biura architektów, inżynierów i geometrów, zajmujących się wyłącznie sporządzaniem planów i kosztorysów oraz dokonywaniem pomiarów	B
Domy handlowe:		
555	Nie mające własnych magazynów towarowych	I
556	Mające własne magazyny towarowe.	III
Zakłady naukowe z wyłączeniem szkół fachowych, które zaliczyć należy według tytułów, obejmujących rodzaj robót nauczanych:		
557	Połączone z pensjonatem	I
558	Nie połączone z pensjonatem.	A